

[LIII Gyldenkilde]

Der skal også en større uddannelsesindsats til dels for at få uddannet folk, som ingen uddannelse har i forvejen, dels for at få efteruddannet det personale, som skal til den dag – og den kan jo komme – hvor vi igen får flaskehalset på arbejdsmarkedet. Det skal der afsættes midler til både i den private og den offentlige sektor, og det burde være sådan, at vi kunne være enige om, at der blev afsat 5 pct., så 5 pct. af arbejdsstyrken hele tiden var under uddannelse.

Vi ønsker også, at der bliver afsat nogle midler til at skabe det såkaldt alternative arbejdsmarked. Vi kender modeller fra den sociale sektor, hvor man har afsat forsøgsmidler over en 3-års-periode, og det er der kommet meget godt arbejde ud af. Vi forestiller os, at vi kunne gøre det samme på arbejdsmarkedsområdet. Der er et rum mellem rigtig rentable arbejdspladser og arbejdspladser, der ikke er rentable, og de er vigtige at få sat i gang, fordi der er nogle behov, der skal opfyldes. Dette rum er ofte mellem det private og det offentlige arbejdsmarked, og det synes vi skal udforskes.

Det er jo ingen hemmelighed, hvor mange milliarder kroner vi bruger dels på aktivering, dels på at holde folk uden for arbejdsmarkedet. Sammenlægger vi alle beløbene, er der faktisk tale om 69 mia. kr. De penge kunne vi få mere glæde af ved at skaffe rigtige arbejdspladser, gå ind i arbejdsfordeling og få noget mere uddannelse til glæde for både samfundet og – i høj grad – for de arbejdsløse. Det er de penge, vi ønsker at gøre aktive. I stedet for diskussionen om at aktivere den enkelte arbejdsløse mener vi faktisk, at det er disse penge, vi bruger på området, vi skal gøre aktive og i høj grad satse på rigtige job.

De seneste dages påvisning i dagbladet Politiken af, hvor der især spekuleres i tilskudsordninger, viser ganske godt, at vi nu er ved at nå til vejs ende med den eksisterende tilskudsmodel, hvis der ikke udarbejdes nogle regler om, hvor ofte der kan gives tilskud til de samme arbejdsgivere. Det er jo udtalt, at det er i restaurationsbranchen, grillbarer og kioskbranchen, problemerne er. Der kan godt sættes ind med nogle grænser her, og det skal vi gøre.

At kommunerne har mange tilskudspersoner, ligger jo i sagens natur, for kommunerne har forpligtelsen til at tage de langtidsledige, som ikke kan få arbejde i den private sektor.

Løsningen er ikke, at vi ikke skal have disse tilskudsmuligheder; løsningen er, at vi får sat rigtige arbejdspladser i gang. Vi ønsker ikke, at vi undlader at sætte folk i gang med noget, så de kommer til at gå arbejdsløse i 5, 6, 7 år. Det er fuldstændig meningsløst. Vi skal prøve, om ikke vi kan få dem i gang.

Jeg skal stoppe her, for jeg kan se, jeg har brugt min taletid. Jeg forbeholder mig ret til at komme tilbage.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det har man altid ret til.

Jes Lunde (SF):

Det er med arbejdsløsheden som med vejret. Alle taler om den, men ingen gør noget ved den. Folketinget har jo haft stribevis af debatter om arbejdsløsheden, men alligevel stiger den år for år.

300.000 er arbejdsløse i øjeblikket, og dertil kommer 100.000 på et sidespor på anden vis og 50-60.000 i beskæftigelse på midlertidige projekter. Vi har altså op imod en halv million mennesker som ofre – ja, som ofre for hvad? Det er vel nok en debat værd, hvorfor vores samfund skaber en så katastrofal situation for mange mennesker. Er det kapitalismen, liberalismen eller bare politikernes inkompetence, der skaber situationen, eller er det de tre elementer i forening? Sandt er det jo i alt fald, at kapitalismen gør, at mennesker fyres i massevis uden diskussion på virksomhederne, fordi det i vores samfund er arbejdsgiverens soleklare ret at fyre sin arbejdskraft. Sandt er det i alt fald, at prisen for den liberale markedsøkonomi i den nuværende udgave er, at der bliver i hundredtusindvis af mennesker tilovers. Og sandt er det jo i alt fald, at der i fatal grad mangler politisk vilje i dette Folketing til at gøre noget alvorligt ved arbejdsløsheden.

SF har gang på gang fremlagt konkrete forslag til en massiv indsats mod arbejdsløsheden, senest under efterårets forhandlinger om finansloven, hvor vi viste, at det var muligt at gøre en indsats, hvorved arbejdsløsheden blev nedbragt med 50-60.000 i 1993. Prisen er, at vi bruger en meget beskedent del af overskuddet på betalingsbalancen; vi kan nøjes med få milliarder ud af det tocifrede milliardoverskud, vi har. Og SF bevæger sig her langt inden for grænserne af det, andre partier taler om, når de